

Громадське об'єднання „Національна
Рада Румунів України”

м. Чернівці, вул. О.Кобилянської, №. 9,
58000

+380680865524 +380965637066

consiliulnational@ukr.net

№. 009 / 02.08.2022

Міністру Освіти і Науки України, Сергію Шкарлету
Міністру Закордонних Справ України, Дмитру Кулебі

ЗВЕРНЕННЯ

Національна Рада Румунів України – громадське об'єднання, яке налічує понад 20 національно-культурних товариств та ЗМІ румунської спільноти Чернівецької, Закарпатської, Одеської та Київської областей, висловлює повну підтримку Україні як державі, яка захищається від військової неспровокованої агресії Росії. Сподіваємось, що якнайшвидше до кожної української домівки прийде мир.

Незважаючи на війну демократичний процес та поступ України на шляху до ЄС мають рухатись вперед. Тому, на прохання наших колективних членів з Одеської області повертаємось до болючого для нас питання щодо викладання неіснуючою «молдовською мовою» у школах півдня України.

Ми вже інформували вас, що незважаючи на обіцянки від українських центральних органів влади не розпочинати реалізацію положення Закону про загальну середню освіту щодо мовних квот для шкіл із викладанням «молдовською мовою» (в тому числі такі обіцянки були отримані як відповідь на наше звернення у письмі МОН 4/3025-20), такі квоти були введені у 2020/2021 н.р. у деяких освітніх закладах Одеської області (наприклад, Ліманський ЗЗСО, Плавнінський ЗЗСО, Новосільський ЗЗСО, Долинський ЗЗСО, Орлівський ЗЗСО, Старосільський ЗЗСО). Незадоволення батьків та вчителів не було взяте до уваги, а невидима сила «тиску зверху» була сильнішою ніж будь-який науковий чи законний доказ.

Нагадуємо, що уведення цих квот суперечить взятого Україною на себе зобов'язання дотримуватись Висновку Венеційської Комісії щодо ст. 7 Закону «Про освіту», в якому відзначається «особлива ситуація осіб які ідентифікують себе як молдовани, але чия мова є ідентичною з тією, якою спілкуються члени румунської меншини, а отже є офіційною мовою ЄС (п. 48)». Тобто, в цій ситуації, враховуючи той факт, що це одна й та ж сама мова (але названа по-різному: румунська і «молдовська») положення законів України мають бути щодо цієї мовної групи в системі освіти однаковими.

Однаковість румунської мови з її видуманою радянською, а ще раніше царською владою назвою «молдавська мова» була продемонстрована науковцями на міжнародних форумах, що було визнано офіційно колишнім Міністром Освіти і Науки України, Сергієм Квітом під час ІХ міністерської конференції в рамках Болонського процесу. 15 травня 2015 в Єревані, під час ІV форуму Болонського процесу, колишній очільник МОН заявив без вагань та відкрито, що *«не існує жодної відмінності між румунською та молдавською мовами»*.

В той же час, колишній посол України в Румунії, Олександр Баньков, який володіє на високому рівні румунською мовою, заявив, що *«для нас не існує молдавської мови. Жителі Румунії та Молдови спілкуються однією мовою. Румуни та молдовани розділені політично»*.

23 квітня 2021 р. під час зустрічі з головою румунської дипломатії Богданом Ауреску очільник МЗС України Дмитро Кулеба визнав, що румунська мова ідентична з так званою «молдовською мовою» (<https://www.mae.ro/node/55508>). Тоді ми це сприйняли, враховуючи обіцянки голови української дипломатії, як перший крок на шляху вирішення історичної та політичної несправедливості щодо румуномовної національної спільноти України.

1 лютого 2022 р. Президент Румунії Клаус Йоханніс попросив Президента України Володимира Зеленського під час телефонної розмови офіційно визнати, що не існує жодної «молдовської мови».

Румунська та Молдовська Академії Наук, Кафедри румунської філології ВНЗ України з Чернівців, Ужгорода та Ізмаїла неодноразово висловили свою позицію щодо того, що «молдавська мова» є додатковою назвою румунської мови. Існування «молдовської» мови не може бути доказана по-науковому, а лише пояснюється політично якраз в період СРСР. Зараз, наративи про існування «молдовської мови» підтримуються сепаратистським про-російським режимом Придністров'я, де фінансуються окремі передачі «молдовською» мовою.

Ми сподіваємось, що декомунізація яка активно проводиться в Україні в контексті війни матиме позитивні наслідки і для румуномовної спільноти у плані очищення від радянських та російських імперіалістичних наративів про «молдовську мову». Так, само вирішення цього питання політичним шляхом поставить всі крапки над «і» в рамках судових процесах, в яких батьки учнів вимагають від Міністерства Освіти і Науки України скасувати незаконні мовні квоти у школах з викладанням «молдовською мовою». Такі судові процеси не лічать країні, яка є офіційним кандидатом на членство в ЄС.

Враховуючи вищесказане, вимагаємо повторно від Міністерства Освіти і Науки України посприяти у вирішенні питання скасування наказів директорів шкіл Одеської області щодо уведення мовних квот у школах з викладанням «молдовською мовою».

З 1 вересня 2022 року вимагаємо повернення цих шкіл до системи викладання румунською мовою, так як було до 1998 р., коли всупереч волі батьків, учнів та вчителів навчальні заклади були переведенні на викладання «молдавською мовою». Вважаємо неприпустимим акт перейменування у 1998 році румунської мови у «молдавську мову» та її введення під штучною назвою у школах, з політичних мотивів, без врахування думки учасників освітнього процесу.

Також просимо – і це вже не вперше – об'єднання з 1 вересня 2022 року освітніх програм для шкіл з румунською мовою викладання Одеської області з відповідними програмами шкіл з Чернівецької та Закарпатської областей, які наразі штучно розділені на навчальні заклади з нібито різними мовами викладання (румунська / «молдовська»).

*З повагою,
члени Координаційного Комітету Національної Ради Румунів
України*

І. Зегря, ГО Об'єднання Румунських письменників в м. Чернівці

В. Терцяну, голова ГО Румунський культурологічний центр «Єудоксіу Гурмузакі»

В. Бику, голова ГО Чернівецьке обласне товариство румунської культури ім. М. Емінеску

М. Герман, голова ГО Медіа Центр БукПресс

М. Мечіняну, голова ГО Асоціація вчителів етнічних румун в Одеській області

Ш. Броаска, заст. голови ГО Українська науково-педагогічна асоціація «Арон Пумнул»

